

OLAY

İklim Değişikliğine İlişkin Paris Anlaşması, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler bakımından farklılaşan yükümlülükler yaratan ve iklim değişikliği ile mücadelede emisyon oranlarının azaltılması, sera gazlarının salınımının kontrol altına alınması gibi her ülkenin iç hukukunda gerekli önlemleri almasını öngören bir uluslararası anlaşmadır. Türkiye 22 Nisan 2016 tarihinde anlaşmayı imzalamış, 11 Ekim 2021 tarihinde bağlanma belgelerini depoziter makama teslim etmiştir. Anlaşmanın bazı hükümleri şöyledir;

Madde 1

Bu Anlaşma'da , Sözleşme'nin 1. Maddesinde yer alan tanımlar geçerlidir. Ayrıca:

1. "Sözleşme", 9 Mayıs 1992 tarihinde New York'ta kabul edilen Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi anlamına gelir.

Madde 20

1. Bu Anlaşma imzaya açılacak olup Sözleşme'ye Taraf olan Devletler ve bölgesel ekonomik entegrasyon teşkilatlarının onayına, kabulüne ya da uygun bulmasına tabiidir. Birleşmiş Milletlerin New York'taki merkezinde 22 Nisan 2016 tarihinden 21 Nisan 2017 tarihine kadar imzaya açıktır. Bu Anlaşma, imzaya kapandığı son tarihten itibaren katılıma açık olacaktır. Onay, kabul, uygun bulma ve katılım belgeleri Depoziter'e tevdi edilir.

Madde 21

3. Onay, kabul, uygun bulma veya katılma belgesinin tevdiinden sonra, Sözleşme'yi onaylayan, kabul eden veya Sözleşme'ye katılan her Devlet veya bölgesel ekonomik entegrasyon teşkilatı için Anlaşma, bu Devlet veya teşkilatın onay, kabul, uygun bulma veya katılma belgesini tevdi tarihini izleyen otuzuncu gün yürürlüğe girer.

Madde 27

İşbu Anlaşma'ya hiç bir çekince konulamaz.

Madde 28

1. Anlaşma'nın, bir Taraf için yürürlüğe girdiği tarihten üç yıl sonrasında itibaren söz konusu Taraf, Depoziter'e yazılı bildirimde bulunarak Anlaşma'dan çekilebilir.
2. Anlaşma'dan çekilme bildirimının Depozitör tarafından alındığı tarihten bir yıl geçtikten sonra veya bildirimde belirtilecek herhangi bir daha ileri tarihte, söz konusu çekilme yürürlüğe girer.
3. Sözleşme'den çekilen herhangi bir Taraf, Anlaşma'dan da çekilmiş olarak kabul edilir.

Not: Türkiye BM İklim Değişikliği çerçeve sözleşmesine 2004 yılında taraf olmuştur.

SORULAR

- 1) a. Bu anlaşma ile kimler hangi yollarla uluslararası hukukta bağlanabilir?
b. Türkiye hangi yolla andlaşma ile bağlanmış olabilir? Türkiye'nin 22 Nisan 2016 tarihli imzasının niteliği nedir? Açıklayınız.
- 2) Türkiye anlaşmanın iç hukukta akdi için hangi işlemleri yapmış olabilir? Sırasıyla açıklayınız. .
- 3) Türkiye anlaşma ile bağlanırken "*...gelişmekte olan bir ülke olarak uygulayacağını beyan eder*" şeklinde bir beyanda bulunmuştur. Türkiye'nin bu beyanının niteliğini ve geçerliliğini tartışınız.
- 4) Uluslararası hukukta andlaşmaların sona erme yolları nelerdir, belirtiniz. Türkiye 2022 yılında bu anlaşmayı sona erdirebilir mi? Gerekçeli biçimde açıklayınız.
- 5) İşbu sözleşme taraflar için ne zaman hüküm doğurur? İç hukuk ve uluslararası hukuk açısından cevaplandırınız.
- 6) Milletlerarası hukuk ve iç hukuk arasındaki ilişkileri açıklayan teoriler nelerdir, açıklayınız.
- 7) Devletler arasında vuku bulan bir uyuşmazlık halinde UAD, kendi kurucu statüsü gereği hangi uluslararası hukuk kaynaklarını hangi sıra ile uygular, belirtiniz.